

مجله تاریخی و جغرافیایی

مطبعه و محل اداره :

در حال اوغوشده امنیت
مزدوغی حوارینده
مشکول بقوشنده
۲۰ نوسرو

مسلک زه موافق آثار
جدیدیه مع الممتونیه
قبول اولنور

درج ایدلمه یین آثار اعاده اولنماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاستنامه و بالخاصه احوال و مشوره اسلامیه در بحث اجداد و هفتده بر نشر اولنور.

صاحب و مؤسسه لری :

آبونه بدلی

در معادته نسخه سی ۵۰ یار ددر

ابوالعلاؤین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

قیرلهدن مقوا بورو الیه کوندربلایسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلامر

۱۰ تموز ۱۳۲۹

سه لکی	القی آیلانی	غروش
۶۵	۳۵	۳۵
۶۵	۳۵	۳۵
۱۷	۹	۹

عدد : ۱۷۸

۱۲ صفر ۱۳۳۰ پنجشنبه ۱۹ کانون نانی ۱۳۲۷

یدنجی جلد

آیهایی لوحه‌لردن :

بر شهیدك صوك سوزی

توقف ایتمه بیکز باش اوجده قرددش...
کیدك . کیدك که وطن جهله کزدن ایش بکله
کیدك او دشمن بی دینه قارشى نام آلیکز
کیدك او خائن ملتدن انتقام آلیکز
بو یولده ترك حیات ایش بدولرمز !
بز ایشته اونلرك اولادی یزکه هر برمز
کفن بدوش اوله رق رفع ایچین شوغائله بی
بشیکده یاورومزی ، خانه لرده عائله بی
امانت ایلدك الله ذوالجلال مزه .
خدا بیلیرکه جهان تتره مشیدی حاملزه
بوتون جریملردن آقان شو آل قائلر
فدا ، فدا ، سزه ای آنلی شانلی آرسالانلر !

* *

موفق اولمادی ا کماله غیری سوزلری
دو کولدی اشك تحسر ، قاپاندی کوزلری
دوداقلرنده باوردی تبسم : ایلدی : آه ...
شو صوك كلامی ایدی : لاله الا لاله

خاکی المولوی

دین و فلسفه

اسلامده فن و فلسفه

مابعد

غزالی . - غزالی یشادینی شمرک محیط عرفانه نسبه واسعه
بر معلوماته ، منظرط و طاشقین بر ذکایه مظهر ایدی .

اوزمانک طار اولان حدود فنیسی نظر اعتباره آنورسه حضرت
امامک دوشوندیکی موضوعلرک . اه غراشدینی مبحثلرک آنجق بر ذکای
خارقه نما محصولی اوله حققرینی اعتراف ایتک ایجاب ایدر .

غزالیکن نه کی تأثیرات منویه تحتنده انزوا لزومنی حس ایتدیکنی
ایچه آ کلامق ایچون ، کندیشسندن حیات اخرویده بادی سلامت
اوله حق اساسلری استفسار ایدن بر شا کرده یازدینی مکتوبک بعض
فقره لرینی اوقویم . حضرت اسناد بو مکتوبنده دییورکه :

« محب عزیزم ، بندو نصایحی مشتمل بر اثر یازمه می التماس
ایدیورسک . منشور نصیحت معدن رسالتک احادیث عالیه سندن استخراج
اولور . کتب احادیث باصره پیرای مطائنه ک اولمش ایسه بنم نصیحتمه

جلال

سند کیتدکمی جلال ، ای عالی
صاف وجدانی معزز شاعر !
سند کیتدکمی بو ذلتکهدن !

سند ، شربس وفادن خالی
شو یوره کسز ، متلون ، فاجر ،
زده بر فکر ولود وروشن

زده بر شعله حوال کال ،
کورسه بلع اینکه هر لحظه حریص ،
شو سیلان خوئی ملوث ، شو دی

قوجه فرتونی بر اقدکمی جلال ؟
دشمن نور و فضیلت ، او خیت
طوتدی محو ایتدیمی اک صوکره سنی ؟ !

بر بیوک کنج کرافقیمت حس
بر درین منبع جوشان ذکا
ایکن اولدکمی شو طوپراقده نهان ؟

شمدی سندنده قالان ، یک مونس
یک کولنج یوزلی ، فقط کربه فرا
بر خیال اوله می ای دادر جان !

طوروپور شمدی ذکلی ؟ دهادون
عشق تحریر ایله - بر ذوق و ملال -
چیرینان قلب رقیقک ساکن ؟ !

چشم کریان شمرده بوکون
قدر اولسه موانس او خیال ،
آه چیرکین بو حقیقت لکن !

یرق ، خایر ... سوئمده ک ای لور نظر
جسم اعصارده قلبک اورده جق .
سنک البته بقادر شامک .

سنک البته دم حشره قدر
صحن تاریخه دیکلماش طوره جق
مختتم آبد عرفانک .

تبه دلی زاده

کامل

آ کلاشلمه لری او خاتنه وصوله توقف ایدر . یعنی صور دینک شیلر مسائل ذوقیه دندر . او مرتبه واصل اولدقجه آ کلاشیه منزل . بالک طاتیلینی ، آجی بر شیئک مرارتی ، مدت حیاتینده حلویات و مریاتدن برشی طاتمامش اولان بر کیسمه یه تعریف ایدیه بیلیرمی ؟ عین لذت جاعدن نه آ کلا .

بو خصوصده سکا معلومات و یرمکه قالدیشسه یازده جقلم مخیلاتدن باشقه برشی اولمز . سنینه برشیئی آ کلایه مزسک ، بنده بهوده یورولمش اولورم . بناء علیه بوسؤاللره جواب اعطاسندن صرف نظر ایدیورم . « . قسماً نقل ایتدی کمز شوسطر لر غزالینک مدرسه نظامیه کرسی تدریسی نه ایچون ونه کی تأثیرات روحیه سوقیه ترکه مجبور قالمش اولدینی افهام ایدیه بیلور :

غزالی مرتبه معرفتدن پایه بلند حقیقه ارتقا ایدیور ، روحی سانحات لاهوتیه ایلر یز اولور . نتیجه ده حضرت امام هوسات و احتراصات ناسوتیه ایدیا و داع ایدرک اذواق مغویه ایچنه طالیور . بر زمانلر فلسفیاتک جدلکار بر مبارزی اولان بودماغ حرکت واپسینی ، مغویاتک نوشین سانحه لری آره سنده و بر ذوق جاودانی ایچنده سکونت پذیر اولوب کیدیور .

بو ذکای آتشین قوتلی بر پروژه کتور ضیائی کی هر طرفی تنور ایتدکن صوکره بردنبره سونیور ، غیر مرئی شمعاعات حالنه انقلاب ایدیور !

شامک حزن انکیز مناظری . جبل لبنانک احتشام نمون شواهی غزالینک روح ناله دارینه سکونت بخش اوله جق یوده ، بالعکس تهییج ایدیوردی . بوراده طوره مدی . مصره قوشیدی . مغرب حکمداری یوسف طاشقین بوداهی عرفانک مصره ورودینی استخبار ایدر ایتمز بر مأمور مخصوص اعزامیه مغربه دعوت ایلدی . غزالی اجابت ایتدی . فقط اتنا عزمتمده ، دها واپورده ایکنی ، امیرک خبر ارتحال یأس آورینی طویدی . مغربه کیتمکدن صرف نظره وطنه ، طوسه عودته قرار ویردی .

غزالینک عودتی استبشار ایدن مشتاقان معارف عشیه فضیلتنه شتاب ایلدیلر . حضرت استاد - وقوعبولان اصرارلره بناء - ینه ساحه تدریساته آتدی .

بر مدت صوکره کندیسینی نیشابوره دعوت ایتدیلر . نظام الملکک اوراده تأسیس ایتش اولدینی بر مدرسه ده تدریسات علمیه ده بولمسی رجا اولنیوردی . اصراره مقاسومت ایده مدی . نیشابوره تیتدی . عطشان زلال عرفانی اولان بیکرجه طالبین معرفت حضرت استادی ، شان کالات پیراسنه لایق اولاجق صورتده ، مدبدب بر استقبال ایله کرسی معلا تدریسه اصعاد ایلدیلر .

فقط غزالی ده حرص اشهار کاملاً سونمشدی . اولکی چارشمه لره ، مناقشه لره ، مباحثه لره ، مجادله لره شمدی غزالی یه پک یانچی ، پک بی لزوم

حاجتک اولماملیدر . یوق ، هنوز بوکی آثاری تدقیقه وقت بوله مامش ایسه ک شو کجن بو قدر سنه ایچنده نه اوکر ندک ؟

نورعینم ، فخر رسال افندمزک امتنه نصایح عالییه سی جلا سندن بری ده : (علامه اعراض الله تعالی عن العبد اشتغاله بما لایعنیه وان امری ذهبت ساعة من عمره فی غیر ما خلق فجذیران یطول علیه حسرت و من جاوز الذر بین و لم یصل خیره علی شره فلیتجهز الی النار) قول شریفیدر . اوغلم ، نصیحت قولایدر ، مشکل اولان نصیحتله عامل اوله بیلمکدر . هوا وهوس مبتلارینه نصیحت قدر آجی برشی وارمیدر ؟

منیات آنلره خوش کورونیور . باخصوص علوم ، آلیه ایله اشتغال ایدلره . . . بونلرطن ایدرلرکه مجرد تحصیل علم وسیله نجاتدر . علم ، عملدن مستغنی در ، نورعینم ، بر چوق کیجه لر خواب و راحت ترک ایدرک مطالعه ایله مشغول اولدک . اوله دکلی ؟ ! لکن بو خصوصده نیتک نه اولدینی بیله میورم . احیاء دین ، تهذیب اخلاق فکریله چالشدک ایسه شایسته تقدیرسک . سنی تبریک ایدرم . شوییتی اونومه : « سهرالعیون لغیر وجهک ضایع . دیکاهن لغیر فقرک باطل » اوغلم ، دنیاده نه صورتله ایدرسه ک ایت ، عاقبت موت مقرردر . محبت ایتدی کک شیلرک کافه سندن آیریلرسک . سکا رفیق یالکمز اعمالک اوله جقدر . اوکا کوره تدارکاتده بولون ! ایام ماضیه یی ، اهرال آتیه یی دریش نظر ایت ده اعمال صالحیه مداومت ایله ! روز جزاده ایدیه جک تلهف و تأسف بی فائده در . قوای روحانیه کی تقویه ، اعمال نفسانیه کی تزکیه ایت . موتک ورودندن اقدام اول ! چونکه رجعتکاه ایدیه ک مزاردر . مسعود او کیسمه لدرکه (ارجی) امری ظنین انداز سامعه لری اولونجه . مرغ روحلری ، بروج جنانده ، زهنگاه ایدیلری اولان لانه لره چکیلرلر . شوقطیه یی دوشونه لک او قومه کی توصیه ایدرم :

« لقد هفت فی جنح اللیل حمامة علی فنن وهنأ وانی انائم »

« کذبت و بیات الله لو کنت عاشقا کما سبقتنی بالبکاء الحامیم »

« واز عم انی هایم ذو صبا یه لربی ولا ابکی و تبکی البهائم »

بیلملی سک که طاعات و عبادات ، شارع اعظمک اوامر و نواهیسنه قولاً و فعلاً متانت ایتکدر . یعنی سوبلیدی کک ، ایشلیدی کک ، ترک ایتدی کک شیلرک کافه سنده بدرقه حرکاتک شرع شریف اولمیدر . هیچ بر خصوصده منهای شریعتدن سرمو انحراف ایتمایسک !

شطحیات علمیه ، طامات و بدعات صوفیه ایله مغرور اوله ! طریقه سلوک ، مجاهده و تهیوات نفسانیه یی ترک ، هوا وهوسی سینف ریاضتله قطع ایتک سایه سنده میسر اولور . یوقسه بدعات و ترهات ایله دکل ! . . . بیلملی سک که لسان ، مطلق ، قلب ایسه شهوت و غفلتله مطبقدر . بوا یسه علامت شتاوتدر .

بو حالده نفسکی صدق مجاهده ایله اولدیرملی . قلبکی انوار معرفتله احیا ایتمایسک !

بندن بر طاقم مسائلک ایضاحنی طلب ایدیورسک . بونلرک بمضیلرینه قالاً و قلماً جواب و یرمکدن عاجزم . چونکه بونلر اوله مسئله درکه

مقالات

توحید و اتحاد

— ۷ —

خليفة ثانی جناب فاروق اعظم (رضی الله تعالی عنه) حضرت تلی (ایران) نك فتح و تسخیری ایچین کوندردیکلری اردوی هایونك حدودی تخطی ایدرك کلمکده اولدیغنی شاه ایران (اوچنجی یزدجرد) خبر آنجه در حال بر هیئت اعزام ایتدی، هیئت، بولایهزم جیش توحیده قاوشدی. اردوی هایون قوماندانیله هیئت ریسی اراسنده شو محاوره جریان ایتدی :

— بورایه نیچین کلدیکز ؟

— کوریورسك، که حرب ایچین . . .

— حرب سبب نه ؟

— سلطان سریر انسانیت، ولی نعمت اعظم و افخممز، پیغمبر یز حضرت تلی نك وحی حق اولان - اعلای حکمة الله و نشر مدینت حقیقه دن عبارت اولان - امر مطاع لیلہ. بز، بو پك مقدس امرك ایضا و ظلام شرك ایچنده قالمش اولان اخوان بشریتزی اهدا ایتك ایچین حیاتی مزی نذر ایتك. ایشته انحق شو مقصدله بورایه کلدك. سزی دین حقه دعوت ایدیورز. کلیکز، دین نامنه طاشماقده اولدیغکز او باطل، او شیطانی اعتقادلردن واز کچیکز ! اللهم براکنی، رسول اللهك خاتم الانبیا اولدیغنی تصدیق ایدیکز ! اخوت انسانیه مزی وجداناً تصحیح ایدلم. جسماً اولدیغمز کی روحاًده قاردش اوللم.

شاید بو تکلیفمزی قبولدن صورت قطعیه ده امتناع ایتدیگکز تقدیرده سزه بر ایکنجی تکلیفمز وار : بزه اطاعت ایده جکسیکز و دلیل صحتی اوله رق مناسب مقدار (ویرکی) ویره جکسیکز ! اکر بو زرده قالدیشاق اولورسه کز دعوامزی قلیج فصل ایده حک !

ایرانی کمال بهت و حیرتله : - سز، دونه قدر جزیره العربک آتشین قوم صحرالرنده حشرات کی یرلرده سورونیر، سفیل، آج، چملاق ایکن بوکون نه جرأتله ایران کی معظم محترم بر ملکک شاهنشاه افخمنه قارش بویله بر تکلیفده، بویله حد ناشناسانه بر کستاخلقده بولونیورسکز ؟

— نهوت، دونه قدر بو سوزیکز دوعری ایدی. بز سفیل، بز وحشی، باشسز، یولارسز، قانونمز برر آنارشیزت ایدیک. جهانتک اک کشیف قاراقلری ایچنده بوغولیور ایدک. نهوت، بز اوفدر سفیل، او قدر فقیر ایدک که آرد مزده آچلیقدن سیلان، چیانله تغدی و حفظ حیاته چالیشان کوردولوردی. حتی بمضمز یوقسوللغک او جانکذار شتندن قز اولادینی دیری دیری دن ایدردی. نهوت، نهوت ! بز : انسانغمزی بسبتون غیب ایتش : حیواندن، جامد دن بیله ده اشاعی به دوشمشدک. چرنکه او ظلام جهالت ایچنده طاشلری، اغاجلری انسانلردن ده عالی، ده مقدس اعتقاد

کاپوردی. روح استاد تمامیه دکشمشدی.

او، شیمدی یالکز انزوادن، نوحات قلبیه سنی دیکله مه دن ذوقیاب اولیور، شان و شهرت، دبدبه و احتشامه قارش دیرین بر نفرت طویبوردی. حقنده ابدال اولنان آلایش و احترامات کندیسنی بزار ایدیوردی. او روح آرق فحول علمادن مشهور غزالی طرزنده دکل، مجهول و منزوی بر آدم کی یشامق ایسته یوردی.

تدریس زمانلردن اختلاس ایتدیکی و قتلری مجاهدات نفسیه حصر ایتشدی.

غزالی، اولجه امرا مجالسند مباحثات علمیه ده بولونمقدن، فضل و عرفانی قارشوسنده هر کسی زانو زمین احترام ایتکدن پک زیاده لذت و غرور حس ایدیوردی. حالبوکه شمدی بغداد دن اندلسه قدر ممتد بر قطعه وسیعیه یایامش اولان شهرت علمیه سنی سوندرمک، اونو تدریق ایسته یورمش کی هر شیئه قارش لاقید بولونمغه چالیشیور، محنتی بر سقف ظلام انکیز آتسده و برنسیانی مطلق ایچنده صاقلانمق چاره لرینی آرایور.

کیزی برلره چکلمک ایستیور. هر شیئه قارش استغنا کوستریور. نجه آمالی برغایه ده طویلانیور : اوده هر کسک کندیسنی بسبتون اونومسی !

بو پوک شهرلردن قاجیور، ایصسر محللره صاقلانیور. انزوا کاهنده استغراقات معنویه ایچنده کچن وجد آور ساعات شغف آمیزینک هیچ برکیمسه طرفندن اخلاص ایدنامسنی آرزو ایدیور.

بوتون مساعی علمیه و شهرت کالیه سنه قارش انسانلردن آنحق بومکافاتی، کندیسنک یالکز بر اقلمه سنی طلب ایدیور.

بروقلر عالم فلسفه نك بی حدود افکارنده اوچان بوروح، پیشگاه جلالت نمون حقیقتده، طبقات نسیمیه نك متخلخل قطعانه قدر چیقارق اوراده فقدانی هوادن اختناق اوغرامش بر قوش کی، بی تاب و توان زمین عجزه سقوط ایدیور.

شهقات واپسینی، بر زمزمه تظلم اولان نعمات قلبیه سنی، کیزی کوشه لرده، ایزبه هجره لرده یالکز کندی روحنه دیکلتمک املنده بولونیور. چونکه روحی بشریتک بو عجز و تظلمندن معنوی ذوقلر، جاودانی نشئه لر حس ایدیور.

حرص اشهارک تضییقات طاقت شکنانه سنه رغماً غزالی نهایت تمایلات روحیه سنه مغلوب اولیور :

شهرت و شانی، ثروت و سامانی، هر شیئی آباقلری آتته آلیور، برکنج اختفایه چکیله رک تزکیه نفس ایله اوغراشمغه قرار ویریور. نتیجه ده هر درلواصر لر رد ایده رک طوسه، هر کوشه سنده، عنفوان حیاته عائد بر خاطره نریه کیزامش اولان مهد صباوته رحلت ایدیور.

مدالی اعدادیسی مدیری

م. شمس الدین